

**A Kúria
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kvk.I.37.511/2018/2.

A tanács tagjai: dr. Hajnal Péter a tanács elnöke, dr. Heinemann Csilla előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A kérelmező:

A kérelmezők képviselője:

Az ügy tárgya: választási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: kérelmezők

A felülvizgálni kért jogerős határozat: alperes neve862/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a alperes neve862/2018. számú határozatát helybenhagyja.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Jász-Nagykun-Szolnok megye 04. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (a továbbiakban: OEVB) 79/2018. (IV.14.) számú határozatában megállapította, hogy a választókerületben a választás eredményes volt, a megválasztott egyéni képviselő Boldog István, a Fidesz-KDNP jelöltje 21.668 érvényes szavazattal.
- [2] A kérelmezők a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 241. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel a határozat ellen fellebbezést nyújtott be.
- [3] A jogsértés indokaként egyrészt hivatkoztak arra, hogy Kengyel 004. számú szavazóköre vonatkozásában a szavazatszámláló bizottság (továbbiakban SZSZB) megsértette a Ve. 257. § (1) bekezdését, tekintettel arra, hogy a megjelentek közül tíznek kettő egyéni szavazólapot adtak, mert a megjelentek számához képest tízzel több egyéni, míg listás szavazólapból tízzel kevesebb volt az urnában.

- [4] Másrészt utaltak az EBESZ jelentésében foglaltakra, amely alapján – álláspontjuk szerint – sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja, azaz a jelöltek és a jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség elve, a kampány retorikája megfélemlítő és idegenellenes volt, mely korlátozta a választókat a teljes tájékozottság alapján való döntéshozatalban, a Kormány kommunikációra fordított túlzott kiadások felerősítették a kormánykoalíció kampányüzenetét. A Ve. alapelvének a sérelme pedig megítélésük szerint érdemben és közvetlenül kihatott az egyéni választókerületi szavazás eredményére, azt érdemben befolyásolta, ezért indokolt az egyéni választókerületi szavazás megismétlése.
- [5] A kérelmezők arra is hivatkoztak, hogy a www.valasztas.hu <<http://www.valasztas.hu/>> oldal csökkentett adattartalma nem biztosítja megfelelően a választási eljárás nyilvánosságát, továbbá felmerül annak lehetősége, hogy a választási eredmény nem feltétlenül a valóságot tükrözi, mellyel sérülnek a Ve. 2.§ a), b), e) és f) pontjában foglalt alapelvek is. Állították, hogy az egyéni választókerületi eredmény hitelt érdemlő pontossága alapvető, mert kihat az országgyűlési választás végeredményére is. Hiányolták a felmerült informatikai hibák és problémák tisztázását.
- [6] A alperes neve(a továbbiakban: NVB) az OEVB határozatát helybenhagyta.
- [7] Hangsúlyozta, hogy a fellebbezés az OEVB egyéni választókerületi választási eredményt megállapító döntését támadja, a választókerületi választás eredménye elleni jogorvoslat speciális, annak egyes, az általánostól eltérő szabályait a Ve. 241. §-a rögzíti.
- [8] Rámutatott arra, hogy a választás eredménye elleni jogorvoslat önálló jogorvoslati forma a Ve.-ben, azt a jogalap és az alkalmazható jogkövetkezmények is megkülönböztetik a Ve. 221. §-a szerinti, a kifogás elbírálása folytán hozott OEVB döntés elleni fellebbezéstől. E körben hivatkozott a Kúria Kvk.II.37.501/2014/2. számú végzésében foglaltakra.
- [9] Beadványozók az SZSZB jogsértő tevékenységére vonatkozóan konkrét bizonyítékot jogorvoslati kérelmükhöz nem mellékeltek, az ott megfogalmazott állításukat semmivel nem támasztották alá. A Beadványozók által sérelmezett tevékenységet elsődlegesen nem az eredmény elleni jogorvoslatban lehetett volna vitatni, arra leginkább kifogásban lehetett volna hivatkozni. Mindez nem jelenti azt, hogy ezeknek az eseményeknek ne lehetne hatása a választás eredményére, ebben az esetben azonban pontosan meg kell jelölni, ki kell fejteni a fellebbezésben az arra vonatkozó jogi okfejtést, hogy azok hogyan eredményezték a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltát, vagy hogyan eredményezte a szavazóköri eredmények jogsértő összesítését és ezáltal a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértését. A vélelmezett jogsértések és a szavazóköri eredményt megállapító döntés meghozatala, valamint a szavazóköri eredmények összesítése közötti ok-okozati kapcsolat feltárása nélkül a fellebbezés nem eredményezheti a választási eredmény felülvizsgálatát.
- [10] Beadványozók az EBESZ előzetes jelentésében a magyarországi országgyűlési képviselőválasztással kapcsolatban megfogalmazott álláspontjából vonták le azt a következtetést, hogy általában sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja, ami érdemben és közvetlenül kihatott az egyéni választókerületi voksolás eredményére. Azt azonban Beadványozók nem fejtették ki, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának sérelme hogyan okozta az OEVB konkrét eredménymegállapító határozatának alapjául szolgáló, szavazatszámoló bizottsági szavazóköri eredményt megállapító döntések törvénysértő voltát, miben áll a kettő közötti ok-okozati kapcsolat. A Ve. 188-198. §-a tételesen leírja a szavazatszámolás menetét, így a Ve. 241. § (2) bekezdés a) pontjának sérelmére alapított eredmény elleni fellebbezésben alapvetően azt kellene valószínűsíteni, hogy e szabályokat az SZSZB nem megfelelően alkalmazta, így például az érvényesség körében nem megfelelően

értékelte egyes szavazólapokat vagy szavazatokat, vagy pl. nem vette figyelembe, hogy a mozgó urnában nem volt ellenőrzőlap, és a Ve. 191. § (2) bekezdésében foglalt érvénytelenségi szabály figyelmen kívül hagyásával összekeverte az urnában és a mozgó urnában lévő szavazólapokat.

- [11] Az NVB szerint a kérelmezők által hivatkozott és érdemben összefüggéseit érintően nem is indokolt, EBESZ jelentésben tett megállapítások, illetve az annak alapján állított Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának sérelme nincs okozati kapcsolatban azzal, hogy az OEVB valamennyi szavazókörében a szavazatszámoló bizottságok a szavazóköri eredményt törvénysértő módon állapították volna meg. Az állított jogsérelem az absztrakció olyan szintjén marad, amely semmilyen módon nem alapozza meg a választókerületi eredmény vizsgálatát.
- [12] Hangsúlyozta továbbá, hogy a fellebbezés nélkülözi az azzal kapcsolatos jogi okfejtést, hogy hogyan függ össze a választások hivatalos oldalán közölt információ a szavazatszámoló bizottságok szavazatszámoló tevékenységével, így ok-okozati kapcsolat hiányában a választókerületi választás eredménye e hivatkozásra tekintettel sem vizsgálható felül.
- [13] Az NVB álláspontja szerint a fellebbezés nem tartalmaz egyik megjelölt jogsértési ok tekintetében sem olyan konkrét jogsértést és olyan konkrét tényállítást, amely közvetlen összefüggést mutatna a Ve. 241. § (2) bekezdés a) pontjával.

Bíróági felülvizsgálat iránti kérelem

- [14] A kérelmezők felülvizsgálati kérelmükben az NVB határozatának megváltoztatását kérték akként, hogy rendelje el a Kúria a Ve. 218. § (2) bekezdés c) pontja alapján az egyéni választókerületben az egyéni választókerületi szavazás megismétlését.
- [15] Álláspontjuk szerint az SZSZB megsértette a Ve. 257. § (1) bekezdésében a szavazólapok átadására vonatkozó előírást. Ez Kengyel 004 szavazókörére vonatkozóan azt jelentette, hogy a megjelent 369 fő választópolgárból 10 fő nem tudta gyakorolni egyéni képviselőjelöltre választójogát, ez olyan mértékű korlátozásnak tekinthető, ami csak a választások megismétlésével orvosolható.
- [16] Nézetük szerint az egyéni és listás eredményeket tartalmazó jegyzőkönyvek összevetéséből az általa hivatkozott anomáliák megállapíthatók. Az NVB azon elvárása, hogy konkrét jogszabálysértést jelöljenek meg pedig azért nem teljesíthető, mert az egyéni szavazólapok érvénytelensége a jegyzőkönyvből nem deríthető ki. Azonban az egyéni és listás szavazások egymás közötti összefüggése, egymásra hatása megállapítható. A 10 fő választópolgár szavazati jogának csorbítása a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjának sérelmét jelenti, amit kizárólag a szavazás megismételtetésével lehet kiküszöbölni.
- [17] Változatlanul fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a www.valasztas.hu <<http://www.valasztas.hu>> honlap összeomlása, működőképességének hiánya kihatott az eredmények megállapítására, hiszen a szavazóköri eredmények nem jelentek meg a honlapon, így a választópolgár szavazatának érvényesülését nem tudta nyomon követni. Az is gyanúra adott okot, hogy egy szavazókörben az érvénytelenség konkrét okának ismerete nélkül is a szavazatok egy jelölt és az őt jelölő szervezet tekintetében alig változtak, míg minden más jelölt és jelölőszervezet esetében a változások sokszorosak.
- [18] Összegző véleményük szerint a támadott határozatban a fellebbezés kritikájaként megjelölt indokok nem helytállóak, mert a konkrét jogsértés megjelölésre került, bizonyítást nyert a választási

eredmények és honlap közötti összefüggés, és az egyéni eredmény és országos listára leadott szavazatok átfedésben vannak egymással. Az országos listás eredmény az egyéni választókerületi eredmények függvénye, ezért a választás tisztasága csak akként biztosítható, ha a vitatott kerületben a választás megismétlésére kerül sor.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A kérelmezők bírósági felülvizsgálat iránti kérelme az alábbiak szerint alaptalan.
- [20] A kérelmezők Ve. 222.§ (1) bekezdés szerinti érintettségére nézve kétség nem merült fel, ezért azt a Kúria elfogadta.
- [21] Az NVB határozatának az EBESZ jelentésre vonatkozó indokolását a kérelmezők nem vitatták, így a határozat ezen részét a Kúria sem érintette.
- [22] A felülvizsgálati kérelem helytállóan hivatkozott arra, hogy a választás eredményének vitatásra alkalmas jogorvoslati eszköz nem a kifogás, hanem a fellebbezés.
- [23] A Ve. 211.§ szerinti kifogással a Ve. 297.§ keretei között a szavazatszámoló bizottság tevékenysége, döntése, a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekményei támadhatók. A szavazóköri eredmény megállapítása is a szavazatszámoló bizottság döntése, de ez ellen a Ve. a 241.§ (1) bekezdésében kifejezetten kizárja a kifogást, ugyanis jogorvoslatnak a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye. Ennek következtében a szavazatszámoló bizottság tevékenysége során felmerülő, a választási eredményt megállapító döntés tartalmára kiható törvénysértéseken alapuló jogkövetkezmények csak a fellebbezésre tekintettel vonhatók le, ami okszerűen magában foglalja, hogy ehhez ugyanezen eljárásban elemezni kell, bekövetkezett-e a hivatkozott törvénysértés.
- [24] A Kúria a fentiekre figyelemmel érdemben vizsgálta, hogy a kérelemben hivatkozott szavazatszámolás eredményét rögzítő jegyzőkönyv számadataiból lehetett-e arra következtetni, hogy a kérelmező által állított jogsértés bekövetkezett-e. A Kúria álláspontja szerint: igen.
- [25] Az országos pártlistás szavazólapok többlete, az egyéni szavazólapok hiánya közötti számszaki egyezés, (10-10) elegendő bizonyítékaul szolgált annak megállapítására, hogy a szavazatszámoló bizottság megsértette a Ve. 257. § (1) bekezdésében foglaltakat. Azzal a határozati megállapítással sem ért egyet a Kúria, hogy a jogsértésre vonatkozóan a kérelmezők nem terjesztettek elő megfelelő bizonyítékot, mert a szavazás eredményét rögzítő jegyzőkönyvet ilyennek kell elfogadni. A Kúria utal arra a kialakult és következetesen alkalmazott gyakorlatára, hogy „nincs egyértelműen megfogalmazható elvárás arra nézve, hogy a bizonyítottság milyen foka szükséges ahhoz, hogy a választási bizottságok, majd a bíróság megállapítsa a jogsértést, ebben a körben egyértelműen széles a mérlegelési lehetőség. A mérlegelés során az azonban elvárás, hogy a bizonyítási eszközök legyenek alkalmasnak a hivatkozottak bizonyítására, illetve a választási bizottságnak, bíróságnak az esetleges ellentmondásokat fel kell oldani.” (Kvk.I.37.470/2018/2. [18]) Már más ügyben is megerősítette a Kúria, hogy az adott esetben a fellebbezőt nem az állított jogsértés bizonyítása, hanem kellő valószínűsítése terheli.(Kvk.II.37.501/2014./6.)
- [26] Ugyanakkor a Ve. 241. § (1) bekezdése szerinti eljárásban akár csak vélelmezett, vagy igazolható módon, ténylegesen bekövetkezett jogsértésnek az eredményre gyakorolt hatását kell megjeleníteni.

Így nem csupán elméletileg, hanem egzakt módon, tényszerűen kell bemutatni mind a jogsértést, mind annak a választás eredményére gyakorolt hatását. Ennek vizsgálatakor követhető az NVB határozatában is megfogalmazott szempontok [15].

- [27] A Ve. 241. § (2) bekezdés a) pontja szerint a választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen a szavazatszámláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.
- [28] A választási eredményre gyakorolt hatás vizsgálata kapcsán a Kúria osztotta a kérelmezőknek a szavazóköri és választókerületi egyéni eredmények, valamint az országos lista egymásra épülésével kapcsolatos előadását, ami azonban azzal a következménnyel is jár, hogy a Ve. 241. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően a szavazóköri egyéni eredménynek az SZSZB törvénysértő eljárására alapított vitatása esetén a jogsértés tényleges hatását is választókerületi szinten kell feltárni.
- [29] A kérelmezők a törvénysértés és az eredmény közötti oksági kapcsolathoz szükséges többletet azonban nem adták elő, nem igazoltak. Ennek folytán csak az SZSZB törvénysértése miatt nem kerülhetett sor a szavazóköri egyéni eredmény megsemmisítésére és a szavazás megismétlésének elrendelésére.
- [30] A felülvizsgálati kérelemnek a honlapot érintő előadása kapcsán a Kúria megállapította, hogy a kérelmezők ebben az esetben sem mutatták be az eseménynek az egyéni választókerületi eredményre gyakorolt konkrét befolyását. A honlap használhatatlansága elméleti szinten valóban lehetett hatással a jogorvoslati kérelmek határidőben történő beadására, de ilyen konkrét esetre a kérelmezők nem hivatkoztak és ez az ő esetükben sem következett be. A honlap működésében megnyilvánuló problémák és az egyéni választókerületi eredménye közötti oksági kapcsolat bemutatásának hiánya szintén akadálya a felülvizsgálati kérelem teljesítésének. A kérelmezők a „gyanúra okot adó” módon történő adatváltozások kapcsán szintén csak általánosságban tettek előadást.
- [31] Mindezekre tekintettel a Kúria az NVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228. § (2) bekezdése és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. § (7) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 124. § (5) bekezdésének megfelelően – tekintettel Ve. 229. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokról szóló 2005. évi XVII. törvény 1. § (2) bekezdésére – tárgyaláson kívül bírálta el.
- [33] A kérelmezőket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) d) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg, és nyilatkoztak az 5. § (2) bekezdés szerinti illetékmentességi feltételéről. Ezért a felülvizsgálati eljárás illetéke a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 630. § (5) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 35. § (1) bekezdésének megfelelően, a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [34] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. április 25.

**Dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, dr. Heinemann Csilla sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh
Éva sk. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő